

Medicinski časopisi

Jelka Petrak

A, B, CC

Tako počinje abeceda! A ovo dvostruko C? To udvostručeno treće slovo abecede većini nas koji se krećemo u vodama medicinske znanosti i struke znači nešto jako važno. Tako se često čuju pitanja: „Je li taj časopis u CC-u?“, ili „Rad mi je u CC-u“, ili „Koliko imaš CC-a?“. A taj CC stoji kao akronim za *Current Contents*, publikaciju koja donosi pregled sadržaja više od 7.500 znanstvenih časopisa iz svih područja znanosti. Prije smo ga poznavali u tiskanome obliku, kao 7 zasebnih razdjela, pri čemu su za medicinu bila važna dva: *Life Sciences* za temeljne medicinske discipline (biokemija, biofizika, stanična biologija, molekularna medicina, fiziologija, imunologija, mikrobiologija itd.) i *Clinical Medicine* za sve kliničke discipline. Iako i danas izlazi u tiskanome obliku, i to svaki tjedan, taj se oblik koristi vrlo rijetko. Svima nam je lakše pristupiti CC-u elektroničkim putem. O tome više možete saznati na mrežnim stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr/ob/novosti>).

Kako je to bilo nekad? Tko je želio saznati što su novo objavili medicinski časopisi, dolazio je jedanput tjedno u neku medicinsku knjižnicu i tamo pregledao najnoviji sveščić CC-a. U njemu su prema znanstvenim disciplinama bili poredani sadržaji najnovijih brojeva znanstvenih časopisa. Na kraju svakoga sveščića bio je adresar autora radova koji su bili zaduženi za korespondenciju. Kako je CC sadržavao puno veći broj časopisa nego što su knjižnice pretplaćivale, to su zainteresirani znanstvenici i liječnici ispisivali na dopisnice naslove članaka sa zamolbom autorima za primjerak rada te im to slali poštom. To je u toj „davnoj“ drugoj polovici 20. stoljeća bio jedan od boljih načina priskrbivanja potrebne literature.

Kako je danas? Danas CC pregledavamo mrežnim putem, na različite načine: po riječima iz naslova ili sažetka, po prezimenima autora, po adresama ustanova, po naslovima časopisa itd. itd. Možemo vidjeti informaciju puno prije nego se ona pojavi u tiskanome obliku, a možemo vidjeti i sadržaje časopisa koji izlaze isključivo u elektroničkome obliku. Do cjelovitih tekstova možemo, također, često doći preko mreže. Ponekad se možemo obratiti i autoru sa zamolbom za kopiju rada, ali to sada činimo elektroničkom poštom, jer adresu možemo, također, pronaći u bibliografskome zapisu.

Što se, međutim, nije promijenilo? Nisu se promijenili ugled i važnost CC-a u znanstvenoj i akademskoj zajednici. Što je tome razlog? CC izrazito pomno bira časopise koje će redovito obrađivati. Časopisi moraju zadovoljiti formalne (redovitost izlaženja, sažetak na engleskome jeziku, recenzija itd.) i sadržajne kriterije (udjel izvornih znanstvenih radova, pridržavanje zadanoga tematskoga profila i sl.). Ono što je, međutim, najvažnije jest odjek koje radovi objavljeni u nekome časopisu imaju u znanstvenoj i akademskoj javnosti. Time se mjere glavni urednik i članovi uredništva, ali se mjeri i časopis u cijelosti. To je taj tzv. čimbenik odjeka (engl. *impact factor*) koji pokazuje koliki odjek prosječno ima rad objavljen u nekome časopisu.

Vrlo je teško ući (a još teže je održati se!) među časopise koje CC redovito obrađuje. Uspjelo je to samo nekolicini hrvatskih časopisa među kojima su i dva s područja medicine. To su *Croatian Medical Journal* i *Collegium antropologicum*.

Ono što CC-u u hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj javnosti još više povećava „težinu“ jest Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2005/1633.htm>) po kojemu je, gotovo u svim područjima, neophodno objaviti određeni broj radova u časopisima koji su uključeni u CC. Parafrazirajući poznatu izreku, to znači *publish in journals covered by CC or perish*. A mi bismo rekli: sve, sve ali CC!